

מסורת הש"ס

(א) וַיָּבֹאוּת סָבָה, עַשְׂרֵי בָּיִת תַּחַת, עֶשְׂרִי, (ב) וַיִּזְמַח טַחֲנָן, (ג) סָהַדְרִין לְהַלֵּה טַחֲנָן, (ד) וַיִּזְכֹּר יִשְׂרָאֵל וַיִּכְרַח בְּרַמְבַּיִם וַיַּצְטוּר וַעֲרַב מִיָּשׁ עַל הַלְלוּן סָהַדְרִין (ה), (ו) וַיִּזְכֹּר הַעֲרוֹךְ עַד הַגּוֹ, (ז) גִּלְיָה דִּסְאֲטִי פִי סָרְסִי וְשׁוּטְרִי הַשִּׁירִים וְעֶזְרָךְ יִהְיֶה גֵרָם גּוֹיִרְפֻּטִי פִי רִשְׁעִים, (ח) [מוֹסֵף] סוּף פֶּרֶק ג' דְּכֹלָאִים, (ט) בִּרְכוּת לֵב, (י) בִּסְ"א: יִצְטַלו הַמִּינִין נִלְחָמִים, (יא) בִּסְ"א: הַמִּינִין, (יב) בִּסְ"א: שׁוּטְרִי מִלְלוֹת, (יג) כִּיג הַרְשָׁל וְהַיַּעֲזִיזִין מִתְקִין,

לעזי רש"י

הוֹמָלִין, כִּשְׁוֹת.

מוסף רש"י

שנאמר ב' ואצרוף כבור סיגין. מערובת שקן (סנהדרין צח.). בדילין. המנדלים ללחש עס (שם). יהירי. נבי רוח משראל (שם). אמגושי. פרטים מנשפין שמלעין ישראל. מנש שנת (נעלי עה). פלוגתא חלח למדי אמגושי משרי וליכא מדי גנדי עס"ס (סנהדרין שם). גויפטרי. שופטים עס"ס החוצטין את ישראל בתקלות (שם). בטלי אמגושי דכתיב ואצרוף כבור סיגין. ידס ונדילס נכסותס. כשאלרף ואלתקס חוי אסירה כל דינליך. אמגושי. הנדלים מילת המקוס. סגין. כמו רב. דמתגמגין סגי (שם). הסיר ה' משפטיר. כמו שופטין, פנה אוריכר. גויפטרי (שם). כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל. דמין דלינה מן התורה הלך אחר המיקל (ברכות יז.).

רבינו הגנאל

וחה שההרב רבי מנשיא לבני בי בשכר, על הכילה ועל הכשות בכרם ועל המת ביו"ט

תולין פרק עשרים שבת

הלכה ברורה. בטעמים שלא יהא זה מחלוקת: ג' עזירות. בשחד ישפוטו במחיר יורו ונביאיה בכסף יקסמו: ג' פורעניות. שדה תחרש עיין תהיה ולבמות יער: ויועליך כפסחלה. ואחר כך יקרא לך עיר הדלק לשרות זה שכינה: אי בטלי יחירי. ישראל מתייהרים בצלורית ובמלבושי יהירות כפרשים הללו: בטלי אמגושי. יצטלו מסיתים ומדיחים^(א) המשניאים אותנו: סגין. הם גסי הרוח שמגדלין עצמן לשון ישגה מאלד (איז ט) ואס"כ ואסירה כל בדיליך אלו אותס^(ב) המבדילים שוגאי ישראל מן הקצ"ה בשקריהם ובפחזותם: בטלי דייני. רשעים מישראל שמטין דין: בטלי. מעל ישראל: גוירפטי. נוגשי שוטרי עובדי כוכבים^(ג): שנעשו מקל לחוניהם. לשמשיהן נותנין יד והיין להן לחזק לומר לא אהיה שליח ואומין את פלוני לצ"ד אם לא תרצה שבר ואחר פסק דין לא ארדנו ליכנס למשכנו: בטט מושלים. מקל אגרופין של מושלים היינו דיינים רשעים שט"ח שנמשפחותם להם למקל ולאגרוף שעל ידיהם היו מעמידין אותן ומחפין עליהם ועושין סניגורין לדבריהם: לדייני צור. שבהבטחת אותן ט"ח מעמידין דייני צור לדון את כל הצא והרצה דייני שאין נמלכים צהן ומטין אותן: כפיסס נגואלו דדס אלו הדיינין. שכפיהן פשוטין לקבל שוחד ומטין את הדין ונוטלין ממון מן העבלים שלא כדין ונותנו לשנגדו והדיין הוא כנוטל נשמתו: סופרי הדיינין. שכותצין שמטות של רמיה: עורכי הדיינין. מלמדיון את בעלי דינין לטעון: עמו. מכלל דעד השתא לא: וזה לחשן המשפט. שכנגד הלז שהיה גדול ממנו וקודם למשה נגליח שכינה על אהרן כדכתיב (שמואל ב ז) הנגלה נגליתי אל בית אביך ונאמרה לו נבואה של מנרים הכתובה אילן הוא ואינו כלאים בכרם: ולישלח להו. כד היתר זה: כדרמי בר יוחקאל. כך עליה חוט או משיחה: ומשני לפי שאינן בני תורה. ומקילי טפי: עירצובא. כלאים וקי"ל בצרכות צפרק כילד גבי ערלה וה"ה לכלאים שאף היא מנזה התלויה צארך ואינה נוהגת מן התורה אלא צארך: יחיז פרוטה למינוק נכרי. קסצר צחון לארץ שרי ומיהו כל כמה דאפשר משני שלא ילמדו להקל: ולא

ושמח בלבו וזה לחשן המשפט על לבו: שלחו ליה בני בשכר ללוי כילה מהו כשותא בכרמא מהו מת בי"ט מהו אדאזיל נח נפשיה דלוי אמר שמואל לרב מנשיא אי חכימת שלח להו שלח להו כילה חזרנו על כל צידי כילה ולא מצינו לה צד היתר ולישלח להו כדרמי בר יחזקאל לפי שאינן בני

תורה כשותא בכרמא עירבובא ולישלח להו כדר"ט דתניא כ"כישות ר' טרפון אומר אין כלאים בכרם וחכמים אומרים כלאים בכרם וקי"ל כ"כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל לפי שאינן בני תורה מכריז רב האי מאן דבעי למיזרע כשותא בכרמא ליזרע רב עמרם חסידא מגיד עילוייה רב משרשיא יחיב ליה פרוטה לתינוק נכרי וזרע ליה וליתן ליה לתינוק ישראל אתי למיסרך וליתן ליה לגדול נכרי אתי לאיחלופי בישראל מת שלח להו מת לא יתעסקו ביה לא יהודאין ולא ארמאין לא ביום טוב ראשון ולא ביום טוב שני איני והאמר רבי יהודה בר שילת אמר רבי אסי עובדא הוה בבי כנישתא דמועון ביום טוב הסמוך לשבת ולא

תולין פרק עשרים שבת

קלמ'.

וְלִישְׁלָח דְּהוּ בַר"מ. הָא לֹא פִּרְיָ לִישְׁלַח לְהוּ כִּר' יֵאֵשִׁיָּה דִלְמַר אִינוּ חֵיזֵי עַד שִׁזְרַע חֹטֵה וְשַׁעֲוִירָה וּמִרְלָן בַּמִּפּוֹלֶת יַד דְּשִׁמְאָה הֵם לֹא שָׁלוּ כְּשׁוֹמֵא בַּכְרַמָּא מִהוּ אֵלֹא הֵיכָא שַׁעֲשֵׂה כְּדִין אִיסוּר כִּלְאִים ג' מִינִים כֹּאחַד וְעוֹד שִׁמְאָה לֹא ס"ל כִּר' יֵאֵשִׁיָּה וְאֵע"ג דְּקִי"ל כִּר' יֵאֵשִׁיָּה בַּסַּפִּי"ק דְּקִדּוּשִׁין (דף נט.) אִי"ל לֹא לִהְיִיתוּ יוֹ [נֶלֶח] קִי"ל כִּר' יֵאֵשִׁיָּה וְאִמַּר נָמִי בַּצְרִכּוֹת פֶּרֶק מִי שִׁמְטוֹ (דף כג.) נִהוּג עֲלֵמָא כְּתֵלַת סָזִי כִּר' אִילְעִי בִּרְאֲשִׁית הַגֶּז כִּרְזִי יֵאֵשִׁיָּה בַּכִּלְאִים כִּר' יְהוּדָה בֶּן בַּמִּירָא בַּצְרִי תוֹרָה מִיהוּ יו"ל שֹׁלָא הִיו סְבוּרִין כֵּן^א דֵּהָא קֹאמַר נָמִי נִהוּג כִּרְזִי יְהוּדָה בַּצְרִי תוֹרָה^ב וְאִסְפִּיָּה פִּלְגִי עֵלִיָּה אֲמוּרָאִי טוֹבָא בַּשְּׁמַעְתָּא דֵּהֶסֶם וְקֹאמַר נָמִי כִּרְזִי אִילְעִי בִּרְאֲשִׁית הַגֶּז דִּלְמַר אִינוּ נוֹהֵג אֵלֹא בְּאֶרֶץ וְאִסְפִּיָּה אֲמַרְיִין בַּחוּלִין בַּשְּׁלִיָּה פ' הַזְרֹעַ (דף קג.) אִמַּר רַב חֲסִדָּא הֵאֵי טַבְחָא דִּלְנָא מִפְּרִישׁ מִתְנַתָּא לִיהוּי בַּשְּׁמַתָּא דֵּה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמַּר נָמִי דִּרְבָּא קִנִּים אֲטַמָּא וְאִפִּילוּ רַב נַחֲמָן גּוֹשִׁיָּה דִלְמַר נִהוּג עֲלֵמָא כְּתֵלַת סָזִי אִמַּר תֵּסֶם דְּקִנִּים גְּלִימָא וּוְ"ת נִהִי דִלָּא ס"ל כִּר' יֵאֵשִׁיָּה מ"מ לִישְׁלַח לְהוּ כִּרְזִי יֵאֵשִׁיָּה דְּכָל הַמִּיקֵּל בְּאֶרֶץ הַלֵּכָה כְּמוֹתוֹ בַּחוּ"ל יו"ל דִּלָּא שִׁיךְ לַמִּימַר הֵכִי אֵלֹא בַּמִּין שֶׁ אִיסוּר דֵּהִמְתִּירו חוּשְׁצו מִין הִיתַר בְּאֶרֶץ הַלֵּכָה כְּמוֹתוֹ בַּחוּ"ל אֲבָל בַּצְרִי שְׁאִינוּ תִּלּוּי אֵלֹא בִּזְרִיעָה חֹטֵה וְשַׁעֲוִירָה וּמִרְלָן בַּמִּפּוֹלֶת יַד בַּהָא לֹא אִמַּר הַלֵּכָה כְּמוֹתוֹ בַּחוּ"ל. מ"ר:

רב עמרם חסידא מגיד עלה

רב משרשיא יחיב ליה פרוטה

לנכרי בו'. קשיא לא אמאי הא אמרינן לעיל דהלכה כר"ט דמיקל בחו"ל וזריך לומר דצמקומם לא היו בני תורה: **וְלִיתָן לִיה לְתִינוּק יִשְׂרָאֵל.** אומר רבי שקצלה הוא צדינו

זזה המקשה רב אחא בר יעקב והיינו הא דלמר צעירוצין בשליהי בכל מערבין (דף מ: וסס) גבי ברכת זמן על הכוס ציוה"כ דמפרש הסם דלא אפשר דהיכי ליעביד כו' ליתציה למינוק לית הלכתא כרז אחא בר יעקב דילמא אתי למיסרך ולא מצינו צמקוס אחר דאית ליה לרז אחא האי סברא וי"מ דהוא ההוא דפ' בתרא דנדה (דף סז:) דלחקין^א ציממא דתמימה משום גנבי ולא חיישין לסרך בזה צמקוס לורך ולא נהירא דמאי שנא דנקיט טפי רב אחא בר יעקב מכל שאר אמוראי דהתם ועל ההיא דהתם אומר ר"ת שמותר ליתן למינוק לשמות כוס של ברכה כי מיקלט מילה ציוה"כ ולא חיישין דילמא אתי למיסרך כיון שאין זה מנהג [בקצוע] ולא דמי לכוס דיוה"כ דאי הוו יחיבי ליה אתי למיסרך אף כשיהיה גדול כיון שעושין מנהג לשמות בכל שנה ושנה ציוה"כ: יוס

תורה כשותא בכרמא עירבובא ולישלח להו כדר"ט דתניא כ"כישות ר' טרפון אומר אין כלאים בכרם וחכמים אומרים כלאים בכרם וקי"ל כ"כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל לפי שאינן בני תורה מכריז רב האי מאן דבעי למיזרע כשותא בכרמא ליזרע רב עמרם חסידא מגיד עילוייה רב משרשיא יחיב ליה פרוטה לתינוק נכרי וזרע ליה וליתן ליה לתינוק ישראל אתי למיסרך וליתן ליה לגדול נכרי אתי לאיחלופי בישראל מת שלח להו מת לא יתעסקו ביה לא יהודאין ולא ארמאין לא ביום טוב ראשון ולא ביום טוב שני איני והאמר רבי יהודה בר שילת אמר רבי אסי עובדא הוה בבי כנישתא דמועון ביום טוב הסמוך לשבת ולא

עין מושפט נר מצוה

טו א מיי פכיג מהל סנהדרין הלכה ט סמג לאוין רו בוט"ע חיימ פי ח סעיף ב:

טו ב מיי פיי מהל ממתנ עניינס הלכה א סמג עשין קסג טור י"ד סי' רמו:

תורה אור השלם

1 שמעו נא זאת ראשי בית יעקב וקצוני בית ישראל המתעבים משפט זאת כל הישרה יעקשה: בנה ציון בדמים וירושלם בעולה: ראשיה בשחד ישפטו ובתניה במחיר יורו ונביאיה בבסף יקסמו ועל יי ישענו לאמר הלוא יי בקרבנו לא תבוא עלינו רעה: מיכה ג ט-יא 2 לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלם עיין תתקח ודר נביות לבמות יער: מיכה ג ב

3 ואשיהו יי עילף ואצרוף כפר סיגין ואסירה כל בדיליך: ישעיהו א כה 4 ציון במשפט תפודה ושיקה בצוקה:

ישעיהו א כז 5 הסיר יי משפטין פנה איכר מלך ישראל יי בקרבן לא חיראי רע עזר: צפניה ג טו 6 שבר יי משה רשעים שבט משלים:

ישעיהו יד ה 7 כי כפיכם נגאלו בדם ואצבעותיכם בעון שפתותיכם דברו שקר לשונכם עולה תהומה: ישעיהו טז ג 8 ברכת אביך גברו על ברכת הורי עד תאות גבעת עולם תהיון לראש יוסף ולקדקד גויר אחיה:

בראשית מט כו 9 וישא משאת מואת פניו אלהם ותרב משאת בנותן ממשאת כלם חמש ידות וישתו וישכרו עמו:

בראשית מג לד 10 ויחר אף יי במשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הזה הוא יצא לקראתך ויךך ושמח בלבב: שמות ד יד

מוסף תוספות

א. שבימי האמוראים אלא דבתר הכי נהוגו כותייהו.
מוס' הלכ"ט. ב. דלא מקבילי טומאה. מוס' הלכ"ט. ג. רב אחא בר יעקב דליטב' מוס' הלכ"ט.